

Moreel beraad: met collega's in gesprek over morele dilemma's

Deelsessie: Symposium Zingeving in de spreekkamer |
Diversiteit in verbinding

Drs. Marije Stegenga

Disclosure belangen spreker

**Geen (potentiële)
belangenverstrengeling**

**Voor bijeenkomst mogelijk
relevante relaties**

Bedrijfsnamen

- Sponsoring of onderzoeksgeld
 - Honorarium of andere (financiële) vergoeding
 - Aandeelhouder
 - Andere relatie
- geen

Ethiek

Onderscheid praktisch/ ethisch

Vraag /
probleem

Wat? Hoe?

Antwoord /
oplossing

Waarom?
Betekenis

Basisbegrippen ethiek

Morele intuïtie – buikpijn

Moraal: geheel van heersende en gedeelde normen en waarden (ethos)

Ethiek: *systematische bezinning op de moraal.
Hoe we de heersende moraal moeten toepassen
in de praktijk*

Op basis van morele overtuigingen, gevoelens en intuïties

Morele vragen

'Grote' en 'alledaagse' vragen over goed handelen

Specifieke morele vragen:

- Moet ik ...?
- Mag ik ...?
- Is het goed / geoorloofd / verantwoord om ... ?

Ethiek in de zorg: één hoofdvraag

Wat is goede zorg?

- Cultuur
- Tijd
- Plaats
- Context
- Persoon

Ethiek is situationeel

Waarden & Normen

WAARDEN

Geeft antwoord op de vraag: *Wat is belangrijk?*

- Algemeen
- Ideaal
- Motiverend
- Positief
- Op de achtergrond
- 'eit' / 'heid'

Rechtvaardigheid, eerlijkheid, loyaliteit

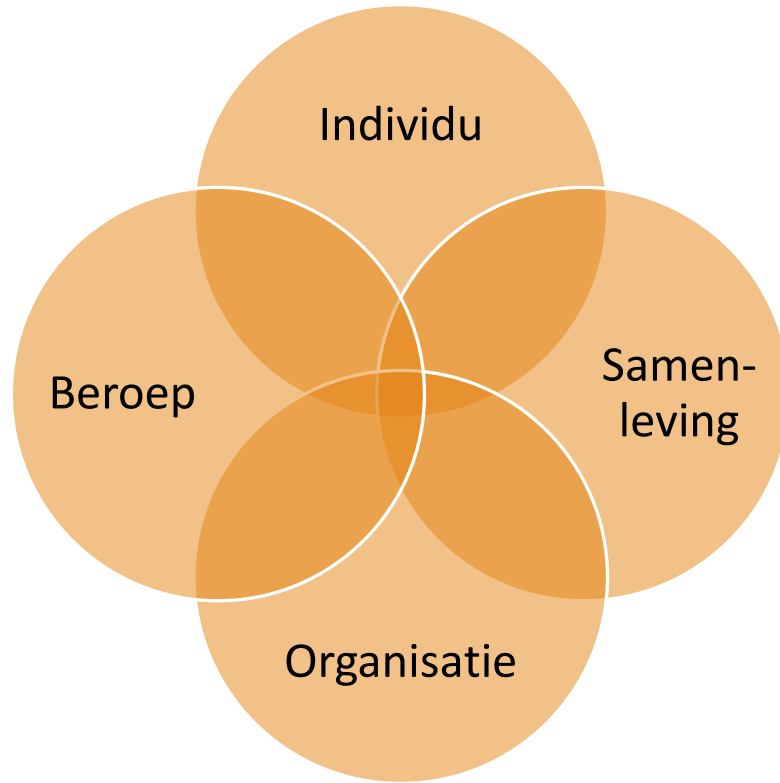
NORMEN

Geeft antwoord op de vraag: *Wat moet ik doen?*

- Specifiek / voorschrijvend
- Richtlijn / regel
- Bindende kracht
- Voorgrond
- Maakt concreet

Niet stelen, niet liegen, huisregels, behandelplan

Waarden op verschillende niveau's

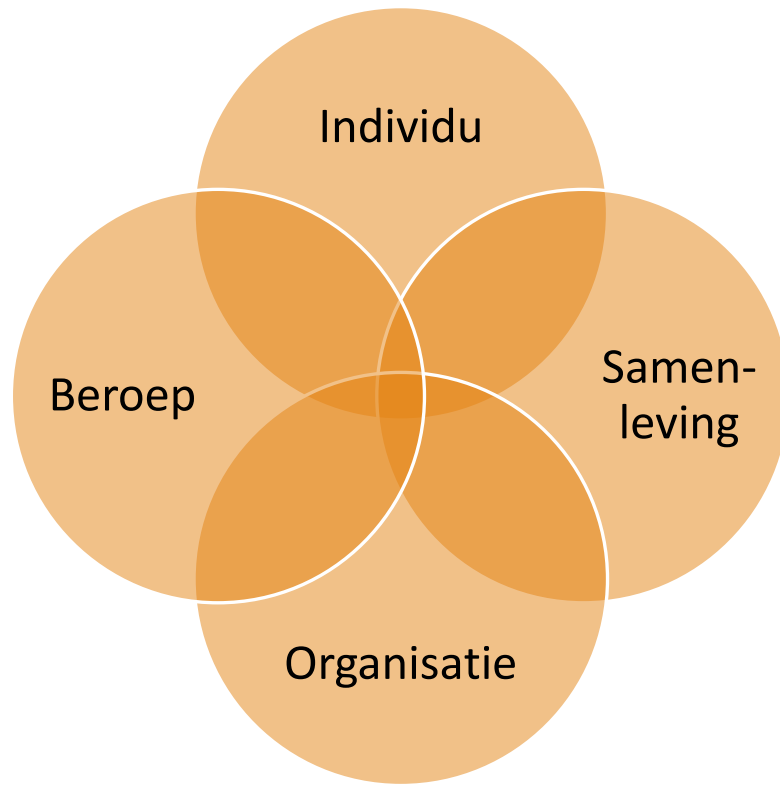
Levensbeschouwing (hoe je het leven beschouwd/ ziet)

Opvattingen
over de 'randen
van het leven'

Grondhouding
(affectieve
component)

Waarden
patroon

Waarden op verschillende niveau's

Diversiteit en ethiek

Moreel beraad

kaart 1 Vertel eens! ca. 5 min

Een korte beschrijving
van de situatie.

■
Wat is volgens jou
het dilemma?

kaart 3 De moreel betrokkenen ca. 5 min

Wie zijn de belangrijkste
personen (of groepen) die
betrokken zijn bij
het dilemma?

kaart 4 Wat staat er voor de betrokkenen op het spel? ca. 10-15 min

Welke waarden zijn in
het geding voor
welke betrokkene?

kaart 2 Wat speelt er? ca. 10-20 min

- levensbeschouwing
- fysiek
 - medisch
 - rollen
 - informatieve vragen
- psychisch
- relationeel
 - cognitief
 - loyaliteiten
- naasten
- juridisch
- afspraken
 - meningen
 - omgeving

kaart 5 De morele vraag ca. 5-10 min

- Mogen wij (mag ik)... ?
- Moeten wij (moet ik)... ?
- Is het goede zorg om... ?
- Is het verantwoord om... ?

kaart 6 De afweging ca. 10-20 min

- Beantwoord de morele vraag.
- Welke waarden wegen het zwaarst?
- Kunnen we een handelingsalternatief bedenken dat tegemoet komt aan de waarden die in het geding zijn?

kaart 7 De implementatie van de beslissing ca. 5 min

- Wat gaan we doen?
- Wie is hiervoor verantwoordelijk?
- Lukt het om de taak uit te voeren?